

MILITAIRE INLICHTINGEN DIENST
KONINKLIJKE LANDMACHT

MAANDBERICHT APRIL 1992

MID	
Nr.: D17/92/016 /2100	
In: 2 JUNI 1992	
Vernietigen in:	CODE NR. 12-13

Ministerie van Defensie
Militaire Inlichtingen Dienst / Koninklijke landmacht
Situatie Centrum
070 - 328 16 81

Nummer: 0019630.

Exemplaarnummer:

1

MAANDBERICHT APRIL 1992

Koninklijke landmacht

Het maandbericht is een uitgave van de Militaire Inlichtingen Dienst / Koninklijke landmacht. Maandelijks wordt gerapporteerd over ontwikkelingen en activiteiten in binnen- en buitenland, die direct of indirect van invloed kunnen zijn op de toestand Militaire Veiligheid van de Koninklijke landmacht, de Centrale Organisatie van het Ministerie van Defensie en de bondgenoten hier te lande.

Eventuele reacties op dit maandbericht of suggesties ten behoeve van een volgend maandbericht kunt U richten aan:

HMID/KL-B
MPC 16A
Postbus 96904
2509 JH Den Haag
t.a.v. SITCEN MID/KL-B
tel.: 070 - 328 16 81

Ministerie van Defensie
Militaire Inlichtingen Dienst / Koninklijke landmacht
Situatie Centrum
070 - 328 16 81

Deze uitgave - een staatsgeheim dat [REDACTED] is geclassificeerd - wordt U ter beschikking gesteld door het Plaatsvervangend Hoofd van de Militaire Inlichtingen Dienst / Koninklijke landmacht.

Gerechtigd tot kennisneming van de inhoud zijn uitsluitend die personen, die uit hoofde van hun functie daartoe gerechtigd zijn.

Kennisneming door niet-gerechtigden kan van nadeel zijn voor het belang van de Staat of zijn bondgenoten.

Het geheel of gedeeltelijk kopiëren van de inhoud is alleen toegestaan na toestemming van PHMID/KL.

Geadresseerden wordt verzocht dit maandbericht te behandelen conform de aanwijzingen voor de beveiliging van staatsgeheimen en vitale onderdelen bij de rijksdienst (vastgesteld bij besluit van de minister president, minister van Algemene Zaken van 20 januari 1989, nr. 89 MO 011818) c.q. de voor het Ministerie van Defensie geldende afgeleiden daarvan.

Bij vermissing en/of compromittering dient de MID/KL-B onmiddellijk in kennis te worden gesteld. In afwijking van de vigerende bepalingen met betrekking tot het vernietigen van geclassificeerde documenten dient dit document uiterlijk 31 MEI 1993 te worden geretourneerd aan:

HMID/KL-B
MPC 16A
Bureau Naverwerking
Postbus 96904
2509 JH DEN HAAG

Inhoud**MAANDBERICHT APRIL 1992**

Hoofdstuk 1	
ALGEMEEN	4
Hoofdstuk 2	
ACTUEEL OVERZICHT VEILIGHEIDSINCIDENTEN	5
2.1 Grafiek van de veiligheidsincidenten	5
2.2 Beschouwing van de incidenten in april 1992	6
2.4 Kwantitatief overzicht van veiligheidsincidenten	12
Hoofdstuk 3	
DETECTIEPROGRAMMA COMPUTERVIRUS	15
3.1 Algemeen	15
3.2 Awareness	15
3.3 KL-Virus scanner	15
3.4 Advies	15
Hoofdstuk 4	
DE DAGBLADEN OVER MILITAIRE VEILIGHEID	18

Hoofdstuk 1

ALGEMEEN

Het maandbericht april 1992 informeert U door middel van het overzicht van veiligheidsincidenten over de toestand van de Militaire Veiligheid bij de Koninklijke landmacht. Een beschouwing over dit onderwerp vindt U in hoofdstuk 2.

In het maandbericht januari 1992 zijn de anti-militaristische (gelegenheids)groeperingen in Nederland belicht. In hoofdstuk 2 gaan we, nu uitvoeriger, in op de achtergronden van het Anti-Interventie Komitee.

Op 1 augustus 1992 wordt deel III van het INTEGRAAL BEVEILIGINGSVOORSCHRIFT DEFENSIE (MP 10-10) van kracht.

In dit deel wordt de beveiliging van staatsgeheimen en vitale onderdelen /-objecten omschreven. De tekst is gebaseerd op de Aanwijzingen voor de beveiliging van staatsgeheimen en vitale onderdelen bij de Rijksdienst, zoals deze in de Staatscourant 1989, no. 26 zijn gepubliceerd.

Voor informatie over de toepassing van de nieuwe aanwijzingen kunt U zich wenden tot het steunend contra-inlichtingen detachement (Cidet). Te zijner tijd volgt een geactualiseerd en aan MP 10-10 aangepast reglement Militaire veiligheid Koninklijke landmacht (RMVKL).

De aanwijzingen stellen regels ter beveiliging van staatsgeheimen en vitale onderdelen bij de Rijksdienst in het algemeen en beschrijven specifieke uitvoeringsbepalingen terzake voor het Ministerie van Defensie. In deze uitvoeringsbepalingen is tevens opgenomen de beveiliging van vitale objecten.

Eveneens in hoofdstuk 2 wordt summier op MP 10-10 ingegaan; in een volgend maandbericht zal MP 10-10 uitgebreider worden belicht.

Het artikel over computervirussen¹⁾ wordt in hoofdstuk 3 geactualiseerd.

Medio juni 1992 verschijnt het maandbericht mei 1992

¹⁾ Zie maandbericht januari 1992.

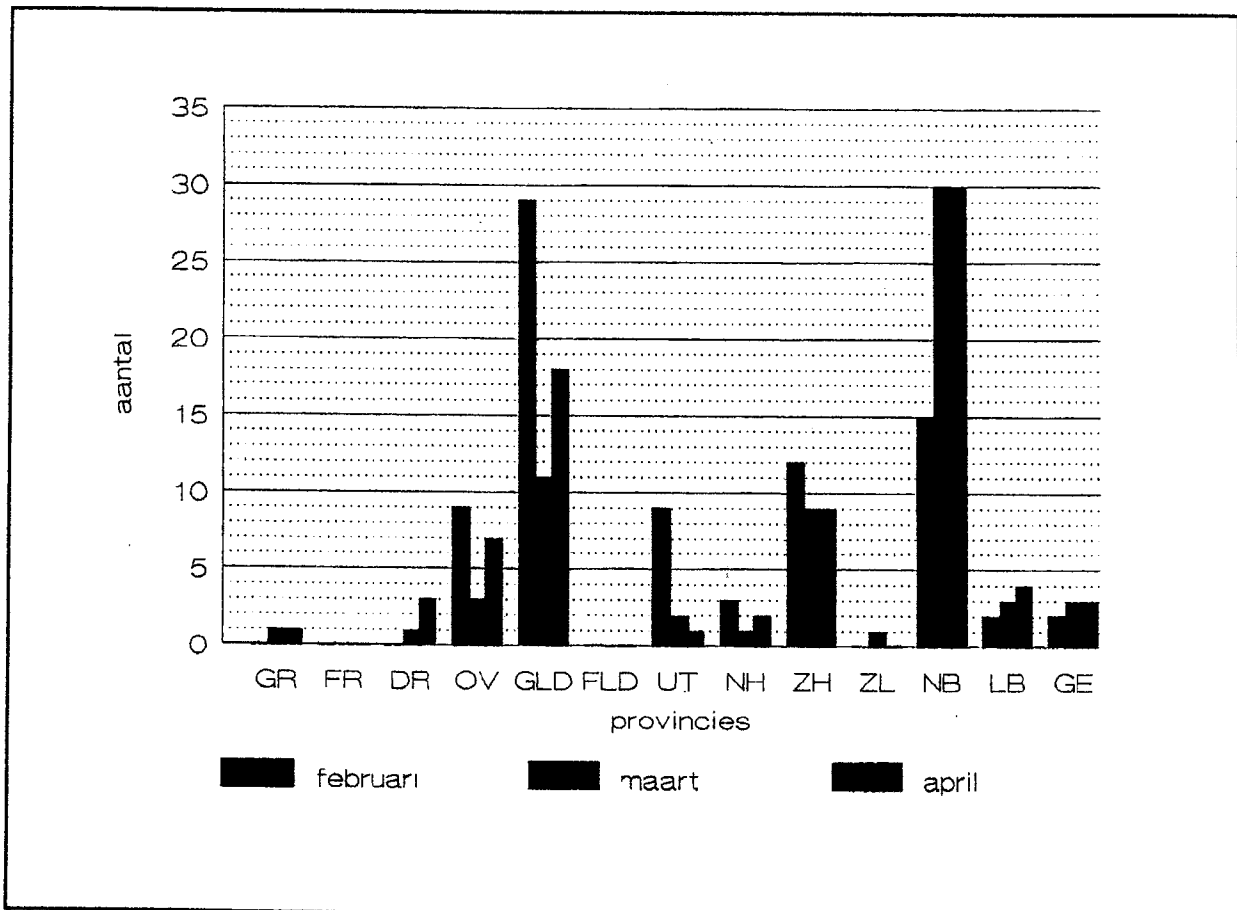
Hoofdstuk 2

ACTUEEL OVERZICHT VEILIGHEIDSINCIDENTEN

De in het kader van dit overzicht genoemde incidenten zijn getoetst aan de definities, zoals zij in MP 10-10 zijn verwoord.

De verstrekking van MP 10-10 aan belanghebbenden is nog niet volledig gerealiseerd. Voor juiste interpretatie van het actueel overzicht van veiligheidsincidenten worden derhalve in dit maandbericht enige relevante definities vermeld.

2.1 Grafiek van de veiligheidsincidenten

Afbeelding 1: Grafiek van veiligheidsincidenten van 1^e kwartaal 1992.

Definities :

Beveiligen : het nemen van beschermende maatregelen op alle bevelsniveaus, met de bedoeling *militaire veiligheid* tot stand te brengen en te handhaven.

Militaire veiligheid : de toestand die wordt bereikt wanneer gegevens, waarvan de geheimhouding in het belang van de staat of zijn bondgenoten geboden is, alsmede materiaal, personeel, activiteiten en installaties, de krijgsmacht betreffende, worden beschermd tegen spionage, sabotage, subversie en terrorisme, alsmede tegen verlies of onrechtmatige kennisneming.

Vitaal onderdeel : onderdeel van de rijksdienst, waarvan de minister in overleg met de Minister van Binnenlandse Zaken heeft bepaald dat dit van vitaal belang is voor de defensie of voor het in stand houden van het maatschappelijk leven.

Elke inbreuk op de *beveiliging*, die het naar behoren functioneren van een vitaal onderdeel / object redelijkerwijze kan leiden, dan wel vermoedelijk of vaststaand heeft geleid, tot compromittering van een staatsgeheim, is een veiligheidsincident.

2.2 Beschouwing van de incidenten in april 1992

In het weekend volgend op vrijdag 10 april 1992 plegen anti-militaristische (gelegenheids)groeperingen nagenoeg gelijktijdig en onafhankelijke van elkaar vernielingen op militaire objecten van de Koninklijke landmacht en -luchtmacht.

De meeste acties worden geclaimd.

Chronologisch overzicht

Datum	Lokatie	Activiteit(en)	Krijgsmacht-deel
10/4	oefenterrein 'de Kamp', Vught	Knippen hekwerk; kladden am-leuzen	KL
12/4	kamp Teuge	banden lekgestoken	KL
12/4	Koning Willem II kazerne, Apeldoorn	knippen hekwerk; banden lekgestoken	KL
12/4	Lunettenkazerne, Vught	banden lekgestoken	KL
12/4	Genmaj de Ruijter van Steveninckkazerne, Oirschot	knippen hekwerk	KL
13/4	Johan Willem Frisokazerne, Assen	banden lekgestoken	KL
13/4	kazernecomplex Ede-West, Ede	banden lekgestoken	KL
13/4	vliegbasis Volkel	landingslichten vernield	KLu
13/4	vliegbasis de Peel	knippen hekwerk	KLu

De acties halen ruimschoots de publiciteit. Uiteraard is dat het uiteindelijke doel van de actievoerders. Verslaggeving over anti-militaristische acties in de dagbladpers is het aangewezen middel om de publieke opinie te beïnvloeden. De persverklaring zoals hieronder vermeld, is de letterlijke tekst die aan de persagentschappen is aangeboden na de actieperiode van 10 t/m 13 april 1992.

PERSVERKLARING

13-4-'92

AFGELOPEN WEEKEND ZIJN OP KAZERNES IN OIRSCHOT EN VUGHT MILITAIRE VOERTUIGEN GEDEMOBILISEERD EN IN VOLKEL ZIJN BIJ DE VliegBASIS ± 50 LANDINGSLICHTEN ONKLAAR GEMAAKT. DIT UIT PROTEST TEGEN DE ABSURD HOGE GEVANGENISSTRAF DIE ANTI-MILITARIST KEES KONING HEEFT GEKREGEN.

ACTIEGROEP**"WILLIE WORTEL EN DE LAMPJES"**

Een tweetal accenten kunnen worden aangebracht.

Als eerste wordt benadrukt: het vestigen van de aandacht van het publiek op de gevangenisstraf die Kees Koning moet ondergaan en al ondergaat. In de ogen van de actievoerders is Koning een martelaar.

Als tweede zwaartepunt: het vestigen van aandacht op de negatieve gevolgen, in ruime zin, van de oprichting van de luchtmobiele brigade.

De gevolgen worden niet alleen benaderd vanuit anti-militaristisch perspectief. Economische aspecten en milieu-consequenties zijn meegenomen vanwege de politieke actualiteit rond deze onderwerpen. In feite betekent dit een continuering van het actie-beleid van de 'Beweging'.

Het onderstaande overzicht geeft specifieke redenen aan voor de in het actieweekend gepleegde vernielingen aan militaire objecten.

De vestiging van de luchtmobiele brigade trekt niet alleen de aandacht van anti-militaristische groeperingen. Een aantal andere organisaties spreekt zich, in potentie op democratische wijze en om verschillende redenen, hiertegen uit.

Claims actieweekend 10 tot en met 13 april 1992.

(Gelegenheids) Groeperingen (Anti-Militaristisch)	Actielocatie	Doel
Willie Wortel en de Lampjes	Oirschot Vught Volkel	Als protest tegen 'de absurd hoge gevangenisstraf van anti-militarist Kees Koning'.
Stop de bewapeningswaanzin	Ede	Als protest tegen de oprichting van de luchtmobiele brigade. Het protest richt zich: - 'tegen de luchtmobiele brigade als middel om opstanden en andere ontwikkelingen die de huidige Nederlandse economie onwettig zijn, door militair ingrijpen te onderdrukken'; - 'tegen de luchtmobiele brigade als aanslag op de rust, natuur en recreatiemogelijkheden en inkomsten'.
Alle wapens de wereld uit	Teuge Apeldoorn	conform naamgeving.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van organisaties / groeperingen die zich op niet-extremistische wijze verzetten tegen de luchtmobiele brigade, althans niet op voorhand..

Organisatie / groepering	Publikatie in c.q. publikatie naar aanleiding van
Pax Christi Centrum Nederland & Anti Interventie Komitee	Door groepering uitgegeven pamflet: 'Militaire Interventies? Werkkonferentie 14 maart 1992'.
Platform COT-Ede	Ede Stad d.d. 18 maart 1992 Protest tegen helikopter COT & luchtmobiele brigade.
Stichting Natuur & Milieu	Eigen pamflet: luchtmobiele brigade - bedreiging voor het milieu.
Gelderse Milieufederatie	Brief aan de leden van de vaste commissie voor Defensie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal d.d. 4 maart 1992. Betreft: discussieavond luchtmobiele brigade in Arnhem.
Anti-Interventie-Komitee	Pamflet 'Stop de luchtmobiele troep(en) op Ginkelse heide' d.d. 13 februari 1992.
Werkgroep 'Wageningen en het COT'	Eigen pamflet: 'Standpunt werkgroep Wageningen en het COT over oefeningen luchtmobiele brigade'.

Ter verduidelijking wordt de samenstelling van de groeperingen (voor zover bekend) op de volgende pagina toegelicht.

Het Platform COT-Ede bestaat uit:

- de Vereniging "De Verontruste Edenaren"
- Stichting het Nationaal Park De Hoge Veluwe
- de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten in Nederland
- de Stichting Het Geldersch Landschap
- Gemeentebesturen van Ede, Wageningen, Arnhem, Roosendaal en Rheden.

Bron: het Gemeentelijk Magazine.

In het Anti-Interventie-Komitee werken samen:

Bangladesh People's Solidarity Center	◻●
Deventer Vredesplatform DAAD	◻●
Eigenwijs Grijs	◻●
Franciskaanse Vredeswacht	◻●
Groep Internationale Socialisten	◻●
Haags Vredesplatform	◻●
Haarlems Vredesplatform	◻●
Is het hier oorlog?	◻●
't Kan Anders	◻●
Kerk en Vrede	◻●
MariNEE	◻●
NAD-FM	◻●
Nederlands Comité voor Europese Veiligheid	◻●
Stop Star Wars	◻●
Volk voor vrede	◻●
Vrouwen voor vrede Purmerend	◻●
Vereniging Rosenstock-Huessy-huis	◻●
Stichting OPSTAND	◻●
VtO-PSP	◻●
50+ tegen kernwapens	◻●
Zuid-Azië Forum	◻●
Beweging Weigering Defensiebelasting	◻●

Het Anti-Interventie Komitee wordt ondersteund door:

AMOK	◻●
VCN	◻●
VD-Arnhem	◻●
Vrouwen tegen Kernwapens	◻●

Bron ◻: Pamflet "Uitgangspunten, doel, middelen & organisatie van het Anti-Interventie-Komitee opgericht te Utrecht op 28 september 1991".

Bron ●: Pamflet "Stop luchtmobiele troep(en) op Ginkelse hei d.d. 13 februari 1992.

Het hoofddoel van het Anti-Interventie-Komitee is het trachten voorkomen van internationale militaire interventies, de Nederlandse deelname daaraan, en 'eigen' Nederlandse interventies. Indien dit hoofddoel niet wordt gehaald, en Nederland dus deelneemt aan interventies, er steun aan verleent of zelf intervenueert, richt het Anti-Interventie-Komitee zich op de beëindiging daarvan. Zij eisen tevens de ontbinding of de opheffing van de 'snelle interventiemacht' van Nederland en in de tweede plaats ook die van de bondgenoten in de NAVO of WEU.

Het Anti-Interventie-Komitee wil haar doel bereiken door eigen activiteiten en door het ondersteunen van activiteiten van andere organisaties. Deze activiteiten zijn, zo geeft het AIK aan, geweldloos en kunnen variëren:

- een stiltekring
- uitbrengen van informatieve brochures
- demonstraties
- acties van burgerlijke ongehoorzaamheid.

Het AIK zoekt samenwerking met alle actieve stromingen uit de vredesbeweging, van anti-militaristen tot het onlangs opgerichte landelijke beraad van vredesorganisaties.

Bron: Pamflet "Uitgangspunten, doel, middelen & organisatie van het Anti-Interventie-Komitee opgericht te Utrecht op 28 september 1991".

De wijze van optreden in het actieweekend is stereotiep (zie: maandbericht januari 1992). De acties zijn geclaimd door gelegenheidsgroeperingen, doch geconcludeerd kan worden dat er een duidelijke informele structuur aanwezig is, waarin actiecoördinatie kan plaatsvinden.

In week 16 wordt bekend dat er mogelijk anti-militaristische acties in het paasweekend kunnen plaatsvinden onder de naam "Paasei". Door hierop snel en adequaat te reageren wordt bij enige objecten van de Koninklijke landmacht de bewaking aangepast. Aan alle objectcommandanten wordt verzocht de wachtconsignes maximaal te laten toepassen waarbij extra aandacht aan de mogelijkheid voor het plaatsvinden van acties dient te worden besteed.

De aangescherpte bewaking heeft mogelijk tot resultaat dat er geen noemenswaardige incidenten hebben plaatsgevonden.

Op 17 april wordt een gat in de omheining van de Constant Rebecquekazerne geconstateerd. Ook op 19 april is dit het geval.

De daders zijn naar alle waarschijnlijkheid, gezien het resultaat van het knipwerk, gestoord in de uitvoering door een wachtpatrouille.

Op 20 april constateert de wachtpatrouille van de koning Willem II kazerne te Tilburg een gat tot op heuphoogte in de omheining. Van daders ontbreekt elk spoor.

Op 20 april wordt een melding-veiligheidsincident ontvangen betreffende twee lekke banden van een viertonner bij 555 Parkcie te Stroe. Uit nader onderzoek blijkt dat de lekke banden niet met zekerheid aan actievoerders zijn te wijten. Het is niet uitgesloten dat zij spontaan zijn leeggelopen.

Het aantal meldingen betreffende mogelijke verdachte belangstelling neemt in het paasweekend toe. Dit is de normale reactie op aangescherpte wachtconsignes.

Zoals reeds in eerdere maandberichten is vermeld, is het voor MID/KL-B van essentieel belang om een nauwkeurige en volledige melding te ontvangen. Slechts dan kunnen meldingen met betrekking tot verdachte belangstelling adequaat worden behandeld. Op grond van het gehouden onderzoek kunnen objectcommandanten snel en juist worden geïnformeerd en terzake worden geadviseerd.

Verkennde activiteiten van activisten gaat niet per definitie direct voorafgaand aan een actie, maar kunnen ruimschoots tevoren, tijdens en ook erna plaatsvinden indien het gewenste resultaat uitbleeft.

Voor en na het hierboven genoemd actieweekend wordt het algemeen beeld ten aanzien van de toestand van de militaire veiligheid bevestigd.

Geconcludeerd wordt dat voor wat betreft de maand april 1992 anti-militaristische activiteiten hoofdzakelijk hebben plaatsgevonden te Oirschot, Vught en Eindhoven.

Erratum

U wordt verzocht onderstaande volzin

"Verkennde activiteiten van activisten gaat niet per definitie direct voorafgaand aan een actie, maar kunnen ruimschoots tevoren, tijdens en ook erna plaatsvinden indien het gewenste resultaat uitbleeft." (bladzijde 11, 7e regel e.v.)

als volgt te lezen:

"Verkennde activiteiten van activisten gaan niet per definitie direct voorafgaand aan een actie, maar kunnen ruimschoots tevoren, tijdens en ook erna plaatsvinden indien het gewenste resultaat **uitblijft**."

2.4 Kwantitatief overzicht van veiligheidsincidenten

	1				2				3			4			5
	a	b	c	d	a	b	c	d	a	b	c	a	b	c	
Groningen:															
februari 1992															
maart 1992										1					
april 1992	1														
Friesland:															
februari 1992															
maart 1992															
april 1992															
Drenthe:															
februari 1992															
maart 1992					1										
april 1992						1			1						1
Overijssel:															
februari 1992	1	1		1	2				2	1					1
maart 1992		1			2					1	1				
april 1992					1				5						

Tabel IV: Noord Nederland.

Groep 1 : activisme / extremisme:

- a : demonstraties, blokkades en/of bezettingen;
- b : verf-, plak- en/of kladacties;
- c : verspreiding van pamfletten, oproepen en dergelijke;
- d : bommeldingen.

Groep 2 : (moedwillig) schade toebrengen aan defensiematerieel en/of defensie-infrastructuur danwel nalatigheden terzake:

- a : beschadiging, vernieling en/of brandstichting;
- b : vermissing, (poging tot) inbraak en/of (poging tot) diefstal;
- c : inbreuken op (af)sluitprocedure;
- d : vermissing en/of diefstal van veiligheidssleutels, -toegangscodes, -keycards e.d.

Groep 3 : (vermeende) verdachte belangstelling:

- a : door waarneming / observatie;
- b : idem 3.a + registratie d.m.v. foto, film, video en/of schetsen;
- c : door vraagstelling.

Groep 4 : documentenveiligheid en veiligheid m.b.t. gegevensverwerkende systemen:

- a : inbreuken op classificatievoorschrift en/of andere beveiligingsvoorschriften;
- b : inbreuken op veiligheid m.b.t. gegevensverwerkende systemen;
- c : vermissing en/of diefstal van geclassificeerde gegevens.

Groep 5 : overige hierboven niet eerder genoemde incidenten.

	1				2				3			4			5
	a	b	c	d	a	b	c	d	a	b	c	a	b	c	
Gelderland:															
februari 1992					3	1			22					1	2
maart 1992		1	1		3	1		1						2	2
april 1992				1	5	2			5	4					1
Flevoland:															
februari 1992															
maart 1992															
april 1992															
Utrecht:															
februari 1992					1	1			5	1					1
maart 1992						1									1
april 1992							1								
Noord-Holland:															
februari 1992									3						
maart 1992						1									
april 1992						1			1						
Zuid-Holland:															
februari 1992		1		1	1		1		1		1	4		1	1
maart 1992	1			1	1				4			1		1	
april 1992										3		4		1	1

Tabel V: Midden Nederland.

Groep 1 : activisme / extremisme:

- a : demonstraties, blokkades en/of bezettingen;
- b : verf-, plak- en/of kladacties;
- c : verspreiding van pamfletten, oproepen en dergelijke;
- d : bommeldingen.

Groep 2 : (moedwillig) schade toebrengen aan defensiematerieel en/of defensie-infrastructuur danwel nalatigheden terzake:

- a : beschadiging, vernieling en/of brandstichting;
- b : vermissing, (poging tot) inbraak en/of (poging tot) diefstal;
- c : inbreuken op (af)sluitprocedure;
- d : vermissing en/of diefstal van veiligheidssleutels, -toegangscodes, -keycards e.d.

Groep 3 : (vermeende) verdachte belangstelling:

- a : door waarneming / observatie;
- b : idem 3.a + registratie d.m.v. foto, film, video en/of schetsen;
- c : door vraagstelling.

Groep 4 : documentenveiligheid en veiligheid m.b.t. gegevensverwerkende systemen:

- a : inbreuken op classificatievoorschrift en/of andere beveiligingsvoorschriften;
- b : inbreuken op veiligheid m.b.t. gegevensverwerkende systemen;
- c : vermissing en/of diefstal van geclassificeerde gegevens.

Groep 5 : overige hierboven niet eerder genoemde incidenten.

	1				2				3			4			5
	a	b	c	d	a	b	c	d	a	b	c	a	b	c	
Zeeland:															
februari 1992															
maart 1992									1						
april 1992															
Noord-Brabant															
februari 1992					6				5		1			1	2
maart 1992	1	2		1	11	2		1	7	2	1				2
april 1992		6			11	4			6		1				2
Limburg:															
februari 1992	1	1													
maart 1992				1	1	1									
april 1992				1					1	1					1
Seedorf (+):															
februari 1992						2									
maart 1992						2									1
april 1992				2				1							

Tabel VI: Zuid Nederland en Duitsland.

Groep 1 : activisme / extremisme:

- a : demonstraties, blokkades en/of bezettingen;
- b : verf-, plak- en/of kladacties;
- c : verspreiding van pamfletten, oproepen en dergelijke;
- d : bommeldingen.

Groep 2 : (moedwillig) schade toebrengen aan defensiematerieel en/of defensie-infrastructuur danwel nalatigheden terzake:

- a : beschadiging, vernieling en/of brandstichting;
- b : vermissing, (poging tot) inbraak en/of (poging tot) diefstal;
- c : inbreuken op (af)sluitprocedure;
- d : vermissing en/of diefstal van veiligheidssleutels, -toegangscodes, -keycards e.d.

Groep 3 : (vermeende) verdachte belangstelling:

- a : door waarneming / observatie;
- b : idem 3.a + registratie d.m.v. foto, film, video en/of schetsen;
- c : door vraagstelling.

Groep 4 : documentenveiligheid en veiligheid m.b.t. gegevensverwerkende systemen:

- a : inbreuken op classificatievoorschrift en/of andere beveiligingsvoorschriften;
- b : inbreuken op veiligheid m.b.t. gegevensverwerkende systemen;
- c : vermissing en/of diefstal van geclassificeerde gegevens.

Groep 5 : overige hierboven niet eerder genoemde incidenten.

Hoofdstuk 3

DETECTIEPROGRAMMA COMPUTERVIRUS

Een vervolg van het artikel computervirussen dat in het maandbericht van januari 1992 is gepubliceerd.

3.1 Algemeen

De nieuwsberichten rond computervirussen blijven een hot item zolang er geen afdoend technisch middel is voor de bestrijding van virussen. Het wordt dan ook mede veroorzaakt door de vele varianten en nieuwe virussen die op de markt verschijnen.

Een voorbeeld hiervan is, het vrij recente 'Michelangelo'-virus dat alle gegevens op de harde schijf (of diskette) zou vernietigen.

3.2 Awareness

De gebruikers dienen te allen tijde bewust te zijn dat de software bij gegevensuitwisseling (d.m.v. diskettes) door een computervirus besmet kunnen worden.

Om te voorkomen dat een computervirus zich verspreidt dient de gebruiker de procedure(s) te volgen.

De te volgen procedures zijn op de 'originele' (KL virus scanner) diskettes aangebracht.

3.3 KL-Virus scanner

Het detectieprogramma (of virus scanner) dient zo actueel mogelijk te zijn zodat ook de laatst verschenen computervirussen zoals het 'Michelangelo'-virus, gedetecteerd kan worden.

Het 'up to date' houden van het door de KL verstrekte detectieprogramma 'virus scanner' geschiedt door DEBKL/Informatiecentrum.

DEBKL/Informatiecentrum verstrekt de virus scanner aan alle Controller/Sinfo's, die vervolgens zorgdragen voor de verstrekking aan alle afdelingen c.q. PC-gebruikers binnen het betreffende ressort.

De vraag van de PC-gebruiker: Hoe kom ik aan een 'actueel' virusdetectieprogramma (VIRUS-SCANNER VIRFIND VERSIE 1.2) en instructies, is eenvoudig te beantwoorden. Raadpleeg uw lokale systeembeheerder, -coördinator of Controller/Sinfo.

3.4 Advies

Zorg dat Uw PC is uitgerust met een actueel virusdetectieprogramma.

Gebruik dit programma op reguliere tijden voor de controle op mogelijk geïnfecteerde bestanden en programma's. Raadpleeg bij een virusinfectie de hierboven genoemde deskundigen.

Schade Michelangelo-virus beperkt

Haagse recherche verdenkt bedrijf in Taiwan van verspreiding

Van een onzer verslaggevers

ROTTERDAM - De Haagse recherche stelt samen met de internationale politie-organisatie Interpol een onderzoek in naar een bedrijf in Taiwan, dat verantwoordelijk zou zijn voor de verspreiding van het computervirus Michelangelo.

Het virus sloeg gisteren overigens lang niet zo vernietigend toe als werd verwacht. In ons land kwamen bij de politie slechts negentien meldingen binnen. Bij dertig computers was er sprake van schade; bij twee bedrijven zelfs aanzienlijk. In totaal zou er een schade zijn van enkele honderdduizenden guldens.

Deskundigen schrijven het uitblijven van de massale vernietiging van computerbestanden toe aan de preventieve werking van de vele publiciteit, aan het bestaan van opsporings- en vernietigingsprogramma's en aan een even simpel als doeltreffend trucje: houd de computer 'voor de

gek' door het programma zo te veranderen dat de datum van 6 maart wordt overgeslagen.

Bij de afdeling computercriminaliteit van de Haagse politie kwamen acht meldingen binnen. Een van de gevallen betrof een personal computer bij een bedrijf, de onderneming zou voor tenminste twee weken nodig hebben om alle gewiste gegevens weer in te voeren. Bij een ander bedrijf zou de schade nog groter zijn.

Internationaal is de klap door het Michelangelo-virus ook minder hard aangekomen dan vooraf werd gevreesd. Uit Frankrijk, Zwitserland en Duitsland werd geen of zeer geringe schade gemeld. In Duitsland werd wel een groot aantal virussen onschadelijk gemaakt. Uit Japan, China, Nieuw-Zeeland en de Verenigde Staten kwamen wel berichten over schade van enige omvang.

Bron: Algemeen Dagblad, 7 maart 1992.

CRI werkt aan grotere opsporingscapaciteit

'Hackers remmen ontwikkeling van IT'

EINDHOVEN - Computerhackers remmen de ontwikkeling van de automatisering. De vele drempels die tegen het inbreken in computersystemen worden opgeworpen, beperken de ontwikkelingsmogelijkheden.

van onze CORRESPONDENT

H. Onderwater, bij de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) belast met de bestrijding van computercriminaliteit, waarschuwde hiervoor tijdens een gastcollege voor studenten van de Technische Universiteit Eindhoven. Volgens Onderwater lokt het verschijnsel van computerhacking wetgeving uit die, net als technische blokkades, remmend werkt op de ontwikkeling van de automatisering. Hoe meer regels worden ingesteld des te beperkter de mogelijkheden.

Verder kondigde Onderwater een uitbreiding aan van de CRI-afdeling die de computercriminaliteit moet aanpakken. Het aantal medewerkers neemt toe van vier naar zeven. Samen met drie pilot-teams van de politie betekent dit dat ongeveer 22 man in Nederland wordt ingezet tegen deze snelgroeiende vorm van criminaliteit.

De CRI onderscheidt globaal vijf typen hackers: beginners, studenten, reizigers, crashers en spionnen. Beginners die over

het juist password beschikken, kunnen vrij veel schade aanrichten wanneer ze als een olifant door de porseleinkast van gevoelige automatiseringssystemen gaan. Betrekkelijke weinig gevaar leveren de studenten op, die alleen maar leergierig zijn en geen kwade bedoelingen hebben.

Als derde worden de 'datareizigers' onderscheiden, die het alleen gaat om de kick van het inbreken. Deze categorie geeft niets om de inhoud van de systemen. Wanneer men de beveiliging heeft doorbroken, wordt op een nieuwe proef geaasd. Veel gevaarlijker zijn de 'crashers', die systemen proberen te vernietigen bijvoorbeeld door een virus te verspreiden. De vijfde categorie is die van de spionnen. Ze werken meestal in opdracht van bedrijven, die de concurrentie proberen te benadelen door informatie te stelen dan wel deze uit een systeem proberen te verwijderen.

Onderwater ziet geen heil in de gedachte hackers bij bedrijven in dienst te laten treden om de zwaktes in een systeem bloot te leggen. De werkgever krijgt namelijk geen enkele garantie dat de hacker alle fouten ook aanmeldt. Bovendien is het niet ondenkbeeldig dat de hacker zich wil waarmaken door zelf gaten te creëren.

Bron: Computable, 22 mei 1992.

Hoofdstuk 4

DE DAGBLADEN OVER MILITAIRE VEILIGHEID

Onderzoek naar sabotage helikopters Deelen muurvast

Van onze verslaggever

DEN HAAG - Het onderzoek van de Koninklijke Marechaussee naar de vernieling in februari van acht helikopters op de vliegbasis Deelen zit in een impasse. Het speciale 21-leden tellende Bölkow-team dat de aanslag onderzocht, wordt nu omgevormd tot een recherche-team dat zich landelijk gaat richten op de onverminderde acties en aanslagen door radicale vredesactivisten.

Drie maanden geleden wist een onbekend aantal personen zich 's nachts toegang te verschaffen tot de helikopterhangar op de vliegbasis, waarna ze brand stichtten. Eén helikopter brandde uit, een tweede werd ernstig beschadigd door het vuur. Van zes andere helikopters van het type Bölkow werden de boordinstrumenten vernield.

De actie - tot nog toe de omvangrijkste - leidde in de Tweede Kamer tot kritiek op de slechte bewaking van militaire objecten. Minister Ter Beek van Defensie beloofde maatregelen te zullen nemen, maar tekende daarbij aan dat het onmogelijk is alle militaire terreinen - met een totale omtrek van zo'n achthonderd kilometer - even nauwgezet te bewaken.

Dat werd drie weken geleden nog eens pijnlijk duidelijk toen anti-militaristische actievoerders in één weekeinde op zeven plaatsen opnieuw vernielingen aanrichtten. Van zo'n honderd legervoer-

tuigen werden toen de banden lekgestoken. In de meeste gevallen werden de acties pas ontdekt toen de daders al lang waren verdwenen. Op twee plaatsen sloeg de bewaking alarm, nadat er verdachte personen op militair grondgebied waren gesignaleerd. Bij de Johan Willem Friso kazerne in Assen loste een van de wachten tevergeefs een waarschuwingsschot.

De leider van het onderzoek naar de aanslag in Deelen, kapitein C.A. Martens, bevestigde in het weekeinde dat het Bölkow-team na drie maanden niet veel verder is gekomen. Van de daders ontbreekt tot nu toe elk spoor. Wel zegt hij ervan overtuigd te zijn dat de aanslag in Deelen niet het werk was van een goed voorbereide sabotage-groep. Volgens de kapitein zijn er aanwijzingen dat de zaak in februari uit de hand is gelopen. Waaruit die aanwijzingen bestaan, wilde hij niet zeggen.

Hoewel het Bölkow-team, dat binnenkort wordt uitgebreid met vier extra rechercheurs, vanaf heden de aandacht gaat richten op de activiteiten van een bredere groep verdachte activisten, blijft de hoofddoelstelling volgens kapitein Martens het oplossen van de brandstichting in Deelen. Met de nieuwe aanpak hoopt de marechaussee eindelijk een vinger te krijgen achter de voortdurende aanslagen op militaire objecten.

Bron: Volkskrant, 11 april 1992.